

LA FILOSOFIA, VALOR AFEGIT DE LA CIÈNCIA

He après molta ciència dels grans científics. Però, potser encara més important per a la meua personalitat ha estat el que aquests grans científics m'han transmès amb petites grans frases. Vull oferir-ne una selecció als lectors de MÈTODE, perquè no hem d'oblidar el que va dir John Wheeler: "La filosofia és massa important per deixar-la [només] als filòsofs", on he afegit un qualificador per sentir-me més còmode.

1. Sobre el sentit de tot plegat

Steven Weinberg va dir: "Com més entenem l'univers, menys sentit sembla tenir", i en la mateixa línia s'expressà Richard Dawkins: "L'univers que observem és exactament com hauríem d'esperar si no n'hi ha, al fons, ni disseny, ni propòsit, [...] res més que indiferència cega i despietada". És l'hora d'abandonar una sèrie de creences que arrosseguem des dels temps de la ignorància, perquè, com ens va recordar Francis Crick, "el que tots creien ahir i alguns encara creuen avui, demà només ho creuran els beneïts". Però a mesura que entenem més i més aquest univers sense disseny valorem més i més el següent aforisme d'Albert Einstein: "La cosa més incomprendible del món és que sigui comprensible". Per què, si comprendre el món no va ser un avantatge evolutiu, el comprem? O sí que ho va ser?

2. Sobre els humans com a éssers intel·ligents

Pensem que som intel·ligents. A Allan Turing devem la frase: "Si una màquina és infal·lible no pot ser també intel·ligent". La perfecció no és compatible amb la intel·ligència. Sam Ting té un altre pensament, amb el qual més aviat discrepo: "Més val ser consistent que tenir raó". El problema de nou és que només una màquina és consistent i, possiblement, seguint, *mutatis mutandis*, Turing, no podem ser aleshores intel·ligents. Però el futur de les espècies suposadament intel·ligents és incert. Li devem a Fre-



NIELS BOHR:
**«LA TASCA DE LA
 CIÈNCIA ÉS REDUIR
 VERITATS PROFUNDES
 A TRIVIALITATS»**

eman Dyson el següent pensament: "A la llarga el problema central d'una espècie intel·ligent és el problema del seny". Veient com va el món és suficient per apreciar l'immens valor d'aquesta frase.

3. Sobre els humans com a sapient

Res millor que aprendre de nou d'Einstein: "Les coses s'han de simplificar tant com sigui possible, però no més". Això també és aplicable als divulgadors i és per això que la divulgació és tan difícil, perquè exigeix arribar al límit de la simplificació, sense traspasar-la. Saber i comprendre no és ben bé el mateix. Si no se m'entén contesto per boca de Richard Feynman: "No escolti el que dic, escolti el que vull dir!" És per això, perquè saber i comprendre no són el mateix, que Weinberg va dir: "S'ha de saber molt per estar tan equivocat!"

Sovint els humans fem afirmacions sorprenents sense cap explicació racional. Aleshores hem de recordar Peter Medawar: "Les afirmacions extraordinàries exigeixen proves extraordinàries". Si els polítics i altres fessin cas a aquest aforisme ens estalviarien moltes afirmacions extraordinàries. A Niels Bohr també li dec alguns pensaments que m'han guiat en la meua vida com a científic: "La tasca de la ciència és reduir veritats profundes a trivialitats"; i en la meua vida com a ciutadà: "No és suficient estar equivocat, a més a més s'ha de ser ben educat". Sembla un aforisme estrany, però no ho és si pensem que equivocar-se és part de l'essència humana. Equivocar-se és normal, però ser maleducat és inacceptable. Alguns aforismes els recordo, però no sé de qui són. Un d'aquests és: "Una persona sàvia aprèn de l'experiència, però una persona molt sàvia aprèn de l'experiència dels altres". Ho intento fer sempre.

Vull acabar amb un filòsof, Ludwig Wittgenstein: "D'allò que no es pot parlar s'ha de guardar silenci". Silenci, doncs.

ROLF TARRACH

Catedràtic de Física de la Universitat de Barcelona



AMICS I ANTICS ALUMNES
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

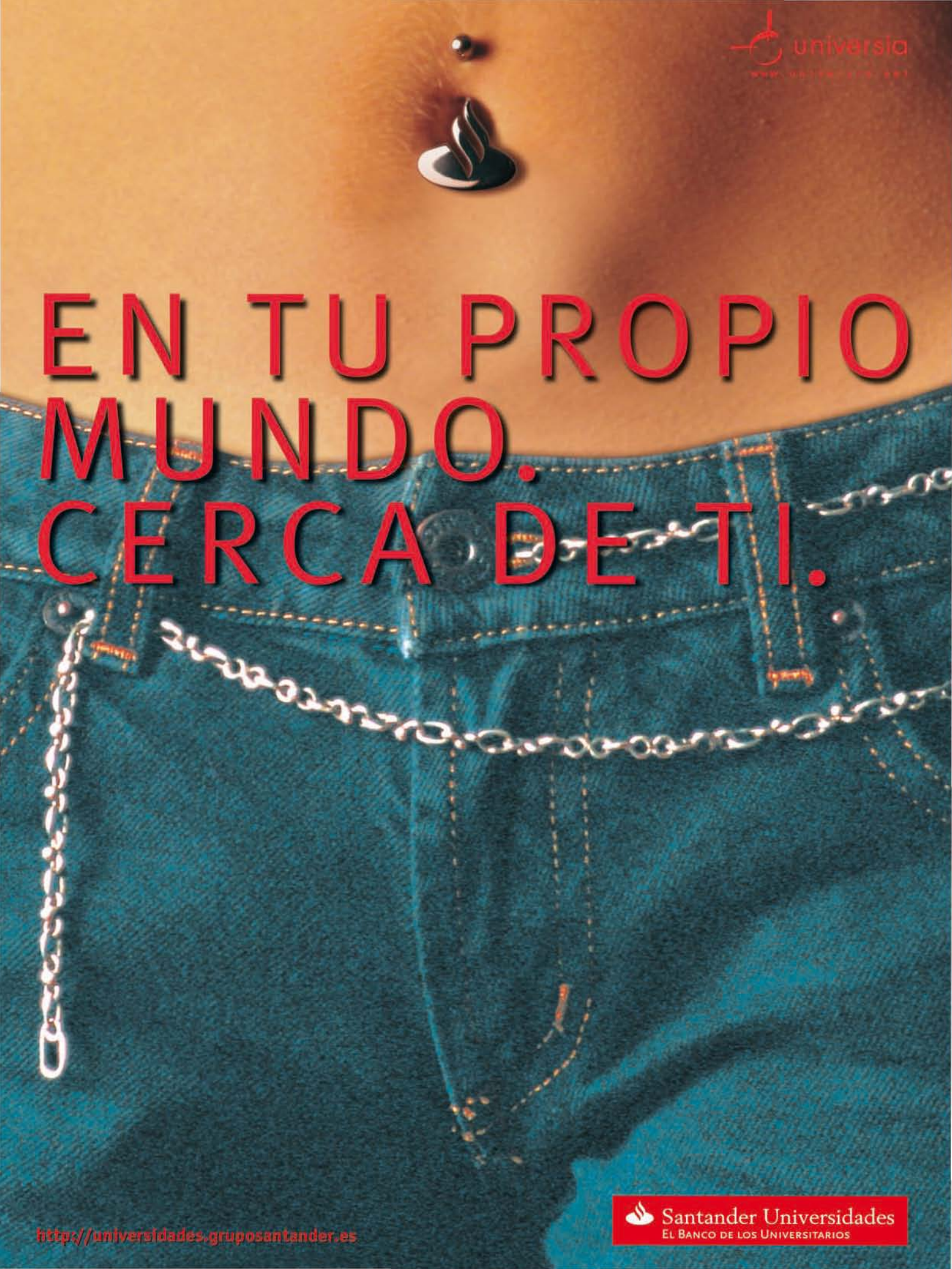
Ara
pots col·laborar amb
la Universitat de València
com a membre d'Amics i Antics
Alumnes i gaudir de moltes
facilitats informatives, econòmiques
i d'accés als recursos de la Universitat.

Informa-te'n:
www.uv.es/amics
tel.: 963 53 10 68

SOL·LICITUD D'INSCRIPCIÓ

Envieu aquest imprès a: Amics i Antics Alumnes de la Universitat de València, plaça Patriarca, 4-1^a. 46002-VALÈNCIA

COGNOMS	ENTITAT	SUCURSAL	D.C.	NÚM. COMPTE
NOM				
CARRER/nº/porta	CARRER ENTITAT			
POBLACIÓ/C.P.	C.P. ENT.			
TELÈFON	N.I.F.	POBLACIÓ ENT.		
MÒBIL	E-MAIL	NOM TITULAR COMPTE*		
ACTIVITAT PROFESSIONAL	N.I.F. TITULAR*		DATA	
MOTIVACIONS PER A LA INSCRIPCIÓ:	SIGNATURA	* No cal omplir si l'amic és el titular del compte bancari		SIGNATURA
		Ordre de domiciliació de quotes (36,06 € / any)		



EN TU PROPIO
MUNDO.
CERCA DE TI.